

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

14 mei 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de overeenkomsten afgesloten door de zes Vlaams-Brabantse faciliteitengemeenten met Franstalige initiatieven inzake PMS en medisch schooltoezicht

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten
Met redenen omklede moties

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de ministeriële omzendbrief van 25 maart 1998 betreffende dringende maatregelen voor het schooljaar 1998-1999 in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs
Met redenen omklede motie

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 14 mei 1998

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 11.08 uur.*

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de overeenkomsten afgesloten door de zes Vlaams-Brabantse faciliteitengemeenten met Franstalige initiatieven inzake PMS en medisch schooltoezicht

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten

De voorzitter : Aan de orde zijn de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en tot mevrouw Demeester, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de overeenkomsten afgesloten door de zes Vlaams-Brabantse faciliteitengemeenten met Franstalige initiatieven inzake PMS en medisch schooltoezicht met daaraan toegevoegd de mondelinge vraag van de heer Van Nieuwenhuysen tot minister Van den Bossche, over de pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, reeds in 1996 interpeleerde ik de minister over de Franstalige basisscholen in de faciliteitengemeenten in

Vlaams-Brabant. Dat gaf aanleiding tot een met redenen omklede motie die door het Vlaams Parlement op 24 mei 1996 werd aangenomen. In die motie werd de Vlaamse regering gevraagd initiatieven te nemen om het toezicht op de Franstalige basisscholen in eigen handen te nemen. Tijdens de begrotingsbesprekingen heeft de minister ons de stand van zaken meegedeeld. Achteraf werd daarover nogmaals geïnterpelleerd, waarbij de minister zei dat zijn pogingen tot gesprek met de Franstalige Gemeenschap in dovemansoren vielen.

Mijnheer de minister, op 27 november 1996 stelde ik een vraag over de overeenkomsten die de Cocof zou hebben afgesloten met enkele Vlaams-Brabantse gemeenten in de Brusselse Rand over PMS-centra en medisch schooltoezicht. U was toen afwezig, maar een collega van u heeft toen geantwoord dat de toestand zou worden nagegaan.

Vandaag wens ik daarop terug te komen. Ik heb zelf het initiatief genomen om enkele zaken na te kijken. In de gemeenten Linkebeek en Drogenbos blijkt een overeenkomst te zijn afgesloten met het Centre PMS Communal d'Uccle, in Sint-Genesius-Rode en Wemmel met het Centre PMS de la Commission Communautaire Française, in Kraainem met het Centre PMS Libre en in Wezenbeek-Oppem met het Centre PMS de la Communauté Française.

Tijdens een hoorzitting en naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heb ik minister Demeester verschillende keren vragen gesteld over de toestand van het medisch schooltoezicht. Hierop kon geen sluitend antwoord worden gegeven. Het medisch schooltoezicht gebeurt dus niet door in Vlaanderen erkende diensten.

Ik heb vastgesteld dat verschillende van die overeenkomsten zijn afgesloten door het college van burgemeester en schepenen, maar niet werden bekrachtigd door de gemeenteraad. Ze zijn boven-

Van Vaerenbergh

dien opgesteld in het Frans. Kan een college een dergelijke overeenkomst afsluiten, en kan dat in een andere taal dan het Nederlands? Werden deze overeenkomsten ter goedkeuring voorgelegd aan de minister? Het toezicht in de zes faciliteitengemeenten geschiedt anders dan in de rest van Vlaanderen. Alles moet in principe naar de voogdij-overheid worden gestuurd, in tegenstelling tot in de andere gemeenten in Vlaanderen.

Is het mogelijk dat in Vlaanderen PMS-centra opereren die niet onderworpen zijn aan de Vlaamse regelgeving, en dat deze PMS-centra hun diensten aanbieden aan Vlaamse scholen? Wie oefent toezicht uit op de uitvoering van het PMS-jaarprogramma in deze scholen? Bij de aanvang van ieder schooljaar moeten de PMS-centra een jaarprogramma indienen. Doen deze PMS-centra dat?

Wie draagt de kosten voor het medisch schooltoezicht van deze kinderen? Worden in die scholen lokalen ter beschikking gesteld van de Franstalige PMS-centra en MST-diensten? Welk inspectieteam licht deze scholen door? Waar situeren deze faciliteitenscholen zich in de hervorming van de Vlaamse PMS-centra en MST-diensten? Gisteren nog heeft de Vlaamse regering een voorontwerp van decreet goedgekeurd over centra voor leerlingenbegeleiding. Zullen de faciliteitenscholen daarin worden opgenomen?

Krijgen de ouders van de leerlingen twee- of meertalige vragenlijsten toegestuurd zoals gebruikelijk is in de Vlaamse scholen in Brussel? Worden de leerlingen van het zesde leerjaar geïnformeerd over het aanbod van Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel en de Rand?

De voorzitter : Mijnheer Van Vaerenbergh, u stelt heel wat meer vragen dan aangekondigd in de schriftelijke aanvraag. De minister kan daar dan ook misschien niet meteen een antwoord op geven.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : De minister kan er ook later op antwoorden. De gestelde vragen horen bij punt drie van mijn vraag. Het gaat erom of dit alles wel gebeurt binnen de grenzen van de wetgeving. De Vlaamse wetgeving over de MST-diensten en de PMS-centra voorziet in bepaalde vereisten. Ik heb enkele vereisten opgesomd waaraan deze centra moeten voldoen.

De voorzitter : U aanvaardt dat de minister enkel zal antwoorden op de vragen die u vooraf hebt ingediend?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ja, de minister kan de bijkomende vragen ook schriftelijk beantwoorden.

Zijn de overeenkomsten in overeenstemming met de regeringsverklaring, het actieplan van de Vlaamse regering voor Vlaams-Brabant en de recente omzendbrieven van de Vlaamse regering en de ministers Peeters en Martens? Zijn deze overeenkomsten niet in strijd met het territorialiteitsbeginsel? Hoe kan deze toestand worden rechtgetrokken zodat de acht scholen in de Vlaams-Brabantse faciliteitengemeenten integratiebevorderend werken? In andere steden en gemeenten, bijvoorbeeld de stad Ronse, zijn Vlaamse PMS-centra en MST-diensten aanwezig in de nabije faciliteitengemeenten en verzorgen ze er de begeleiding. Dat moet hier ook mogelijk zijn.

Dit waren mijn vragen. De uitbreidende vragen waren enkel bedoeld om te wijzen op bij decreet vastgelegde verplichtingen die volgens mij niet worden nageleefd.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijn mondelinge vraag sluit nauw aan bij de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh. Beide houden verband met de protocolakkoorden van juni 1970 en 24 mei 1973 over het beheer van de Franstalige scholen in het Nederlandse taalgebied. Die akkoorden handelden onder meer over de pedagogische inspectie en de begeleiding door PMS-centra.

Eén van de ideeën achter de inrichting van het Franstalig basisonderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten was om door middel van een doorgedreven kennis van het Nederlands, mogelijk gemaakt door de bijzondere aandacht die in het lessenpakket aan het Nederlands wordt geschonken, voor de leerlingen de mogelijkheid te scheppen om de overgang naar het Nederlandstalig secundair onderwijs te maken. We hebben vooralsnog geen pedagogische inspectie die kan nagaan of de kwaliteit van de lessen Nederlands in die scholen afdoende is om die overstap mogelijk te maken. We beschikken wel over aanwijzingen dat dat niet het geval is.

Ingevolge de overeenkomsten over PMS-centra en medisch schooltoezicht die de zes faciliteitengemeenten voor hun Franstalig onderwijs hebben afgesloten en die vermeld staan in het interpellatieverzoek van de heer Van Vaerenbergh – zoals

Van Nieuwenhuysen

afspraken met de Cocof – kan worden vermoed dat de kinderen die deze PMS-centra bezoeken, en hun ouders worden aangemoedigd om hun studies in het Frans voort te zetten. We weten niet zeker dat dat zo is. Dat blijkt uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van vorig jaar. Het departement Onderwijs beschikt niet over cijfers van leerlingen van Franstalige basisscholen die overgaan naar Nederlandstalige onderwijsinstellingen voor het secundair onderwijs.

Ik vind het dan ook eigenaardig dat de regering actieplannen uitdoktert voor Vlaams-Brabant, zonder dat ze over alle gegevens beschikt. Zo is er ook het dossier van het Europees stemrecht, waarbij we totaal geen zicht hebben op de gevolgen van een mogelijke uitbreiding van de Europese Unie, dit terzijde.

Voor het onderwijs weten we alleen dat we jaarlijks ongeveer 230 miljoen frank aan werkingskosten en weddetoelagen betalen. Dat komt eigenlijk overeen met het geven van een blanco cheque aan het Franstalig onderwijs.

Over de pedagogische inspectie hebt u op 10 maart verklaard, en ik citeer uit de Handelingen: 'In die omstandigheden heb ik wel degelijk beleefd meegedeeld dat wat mij betreft eind maart de termijn verstrijkt waarbinnen ik formele gesprekken wens van start te zien gaan. Als de betrokkenen niet op die uitnodiging ingaan, zit er niets anders op dan op een minder vriendelijke manier mee te delen dat wat vroeger bestond niet meer geldt'.

Deze termijn is anderhalve maand geleden verstreken. Zijn die formele gesprekken van start gegaan? Zo ja, wat is de stand van zaken? Zo niet, wordt er gestart met het zelf uitvoeren van de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitscholen? Dat zou dan ook betekenen dat de protocollen worden opgeheven, en dat u bij machte bent om een eigen PMS-begeleiding in deze scholen te organiseren.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik antwoord eerst op de concrete vraag van de heer Van Nieuwenhuysen. Een dergelijke brief werd inderdaad verstuurd, waarna onmiddellijk de informele gesprekken zijn hernomen. Deze hebben geleid tot een document in twee delen: enerzijds een document van probleemom-

schrijving, dat door beide partijen als een juiste vertaling van de problemen wordt gezien, en anderzijds een uitschrijven van een aantal denkkaders, waarop formele gesprekken kunnen volgen om tot oplossingen te komen.

We zijn nu dus in de fase van de formele gesprekken beland. Eerst zal worden gediscussieerd op het niveau van de top van de administraties. Daarna zullen de ministers mee aan tafel zitten.

Over de PMS-centra vonden een aantal interpellaties plaats. Dit houdt inderdaad verband met de fameuze protocolakkoorden van juni 1970 en mei 1973. Na de motie van 22 mei 1996 werden gesprekken gestart over de herziening van die akkoorden. In afwachting van een wijziging blijven we natuurlijk zitten met de bestaande toestand. Dat betekent dat de begeleiding van die scholen wordt toevertrouwd aan Franstalige PMS-centra, gelegen in het Waals of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de praktijk is het PMS-centrum van de Cocof de opvolger van het Franstalig provinciaal PMS-centrum van Brabant zoals dat bestond voor de opsplitsing van de provincie.

De contracten die scholen met PMS- of MST-centra afsluiten, moeten niet aan mij worden voorgelegd. De administratie bevestigt mij dat deze verplichting niet bestaat. Ik wil dat wel buiten het onderwijs verder laten onderzoeken: ik sluit niet uit dat andere teksten die verplichting wel opleggen. Zoiets is echter nog nooit meegedeeld, noch in de MST-sector, noch in mijn sector. De omzendbrieven van de ministers Martens en Peeters zijn hier niet van toepassing.

Uiteraard moet een en ander bekeken worden in een pedagogische context. Leerlingen die onderwijs krijgen in de Franse taal, hebben net als andere leerlingen recht op een zo doeltreffend mogelijke PMS-begeleiding. Het recht op onderwijs in de Franse taal impliceert dat de PMS-begeleiding ook in het Frans gebeurt. Dat is logisch, maar zegt nog niets over de instelling die het doet. Het zou totaal onverantwoord zijn de sociaal-emotionele begeleiding van kinderen in het basisonderwijs nog te bemoeilijken door een taalbarrière, zeker omdat het hier om de sociaal zwakste leerlingen gaat, die het meest zijn gebaat met bijkomende ondersteuning. Hetzelfde antwoord geldt voor het medisch schooltoezicht, dat dezelfde doelgroep heeft als het PMS. Dat blijkt ook uit het voorontwerp van decreet over de centra voor leerlingenbegeleiding, dat de regering twee dagen geleden heeft goedgekeurd. Beide diensten worden geherstructureerd tot één centrum.

Van den Bossche

De protocolakkoorden over het beheer van de Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten hebben dezelfde impact op het PMS en het MST. Ook hier bevestigt de administratie dat er geen verplichting is om de akkoorden mee te delen aan de minister. Ze baseert zich daarvoor op de wetgeving die wordt gehanteerd in de sector preventieve gezondheidszorg. De vraag blijft echter of andere teksten van administratiefrechtelijke aard terzake zouden interfereren in het onderwijs. Maar daar durf ik geen uitsluitsel over te geven.

Op uw nieuwe vragen wil ik schriftelijk antwoorden als u me ze overhandigt. Dat kan misschien ook interessant zijn voor alle leden van de commissie.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik heb aandachtig naar uw antwoorden geluisterd. In de zes faciliteitengemeenten moeten alle beschikkingen van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen worden overgemaakt aan de hogere overheid. Dat staat in de gemeentewet.

We stellen vast dat het college overeenkomsten afsluit in het Frans. Zo wordt een inbreuk gepleegd op de taalwetgeving, op de bevoegdheid en op de verplichting om zaken door te sturen naar de hogere overheid. Ik zal daarover trouwens de minister van Binnenlandse Aangelegenheden interpellieren.

Minister Luc Van den Bossche : Ik kan daar als minister van Onderwijs niet op antwoorden. Ik vraag me alleen af of er een specifieke voogdij bestaat waarbij men die overeenkomsten ook aan mij moet overmaken. Dat weet ik dus niet. In elk geval zal men die collegebeslissing wel hebben overgemaakt aan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Dat is niet gebeurd. Ze hebben ze niet overgemaakt. Bij elke beslissing van de gemeenteraad wordt in principe ingeschreven wanneer ze is opgestuurd en wanneer er een antwoord komt. Als er niets werd ingeschreven, dan werd ook niets opgestuurd. Dit is de gewoonte in de faciliteitengemeenten voor zaken die het daglicht niet mogen zien omdat ze in strijd zijn met de taalwetgeving. De taalwetgeving bepaalt of een gemeentebestuur al dan niet een

overeenkomst in het Frans kan afsluiten met een instelling uit Brussel.

Ten tweede begrijp ik zeer goed dat uw onderwijsadministratie stelt dat de kinderen zo goed mogelijk moeten worden geholpen. We moeten echter vertrekken van de totale beleidsvisie van de Vlaamse regering, want daarin hoort ook het onderwijs thuis. Dit is ook de reden waarom een deel van het Actieplan Vlaams-Brabant over onderwijs gaat. Ik ben het eens met de interpretatie van uw administratie, maar in Ronse en vele andere gemeenten probeert men ook om de kinderen zo goed mogelijk te helpen. Mijnheer de minister, u weet dat men zich in onze PMS-centra en diensten voor medisch schooltoezicht zeer begripvol opstelt.

Ik heb nog een bijkomende opmerking. In de Vlaamse PMS-centra en diensten voor medisch schooltoezicht te Brussel worden de kinderen soms ondervraagd in meer dan één taal en worden brieven eveneens in meer talen opgesteld. Men is er zich immers van bewust dat de ouders anderstalig kunnen zijn. Ik ben er echter van overtuigd dat de centra en diensten in de faciliteitengemeenten enkel in het Frans werken. Ze leggen de leerlingen evenmin uit welke onderwijsmogelijkheden er in Vlaanderen zijn. Men voert er een politiek die tegenstrijdig is aan de integratie.

Minister Luc Van den Bossche : Ik herinner me dat een aantal PMS-centra in Brussel niet het Frans, maar het Arabisch als tweede taal hanteren. Men zou kunnen opmerken dat dit in strijd is met de taalwetgeving. U herinnert zich misschien dat ik enkele Antwerpse scholen erop heb moeten wijzen dat de officiële mededelingen in het Nederlands dienen te gebeuren. Als de school daarna, bijvoorbeeld via de oudervereniging, een tweede bericht met dezelfde inhoud verstuurt in het Arabisch, dan is dit niet in strijd met de taalwetgeving. Ik kan zelfs niet toestaan dat een school in het Nederlands taalgebied met een volledige migrantenpopulatie een officiële brief aan de ouders stuurt in een andere taal dan het Nederlands. Dit zijn moeilijke zaken en de problemen beperken zich niet tot het gebruik van de Franse taal.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, met mijn voorbeeld heb ik willen aantonen dat in de Vlaamse PMS-centra openheid bestaat ten aanzien van anderstaligen, maar in de faciliteitengemeenten niet. De houding van deze gemeenten past niet in het beleid dat de Vlaamse regering wil voeren en waar het Vlaams Parlement achter staat. Het parlement heeft het plan van de

Van Vaerenbergh

regering en de regeringsverklaring immers goedgekeurd. We willen een volledige mentaliteitswijziging teweegbrengen.

Ten derde vraag ik u om de concrete vragen nog eens van naderbij te bekijken. De wetgeving over de PMS-centra bestaat en geldt voor alle leerlingen in Vlaanderen, en dus ook voor de leerlingen uit de faciliteitengemeenten. Die wetgeving moet worden nageleefd. Ik zal u de lijst met vragen zeker bezorgen. Volgens de wetgeving moet elk PMS-centrum een jaarprogramma indienen. De concrete vraag luidt waar dat soort jaarprogramma's voor de leerlingen uit de faciliteitengemeenten terug te vinden zijn. Men zegt dat er kosten voor het medisch schooltoezicht zijn, maar ik vraag u waar deze worden ingedeeld.

Er bestaan grote problemen, maar misschien zullen de op te richten centra voor leerlingenbegeleiding een oplossing bieden, want daardoor zal met grote entiteiten worden gewerkt en zal men alles als een geheel beschouwen. Uit de kranten heb ik vernomen dat naar een oplossing voor het totale aantal leerlingen per regio zal worden gezocht. De leerlingen uit de faciliteitengemeenten zijn Vlaamse leerlingen en moeten worden toegewezen aan zo een op te richten centrum voor leerlingenbegeleiding. Als u dit niet doet, ondergraaft u uw eigen regelgeving. Ik zal hierover een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik wacht met veel belangstelling op de antwoorden die u zult geven op de vragen van de heer Van Vaerenbergh. Ik heb de indruk dat u heel wat minder straffe taal spreekt over de pedagogische inspectie dan anderhalve maand geleden. Ik hoop dat u dit niet doet op aandringen van de partijvoorzitters, die een paar weken geleden suggererden om bij communautaire problemen wat olie op de golven te gieten.

Ik vind het in ieder geval eigenaardig dat er na jarenlange informele gesprekken nu pas een probleemomschrijving op de proppen komt. U hebt verklaard dat de formele gesprekken zijn begonnen. Er bestaat een traditie om ons aan het lijntje te houden. Is er een vervaldatum voor een akkoord hierover ?

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, het heeft inderdaad lang geduurd voor de informele teksten beschikbaar waren. In de teksten staat echter meer dan een probleemomschrijving : er worden ook oplossingen voorgesteld. Het omschrijven van de problemen op zich was omwille van de verschillende benaderingen al niet eenvoudig. Het klopt dat de informele gesprekken vlotter verliepen nadat de brief ten gevolge van de parlementaire gesprekken, was verstuurd.

Ik werk nooit met vervaldata in zulke gevallen. We zijn natuurlijk ook niet bezig voor de glorie van de eeuwigheid. We zullen snel merken wie op basis van de voorliggende teksten bereid is tot medewerking, maar we hebben geen datum bepaald.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Vaerenbergh en door de heer Van Nieuwenhuysen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daar tijdens een volgende plenaire vergadering over uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de ministeriële omzendbrief van 25 maart 1998 betreffende dringende maatregelen voor het schooljaar 1998-1999 in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Gucht tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de ministeriële omzendbrief van 25 maart 1998 betreffende dringende maatregelen voor het schooljaar 1998-1999 in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het onderwerp van deze interpellatie is de ministeriële

De Gucht

omzendbrief van 25 maart 1998 betreffende dringende maatregelen voor het schooljaar 1998-1999 in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs. Deze brief werd verstuurd naar alle scholen van het voltijds secundair onderwijs, naar de verantwoordelijken van de inrichtende machten, naar de verantwoordelijken van de ARGO en naar de representatieve verenigingen van de inrichtende machten.

In die omzendbrief worden de bepalingen die volgend jaar van kracht zullen worden, nu reeds aan de scholen medegedeeld. Men is dan wel zo kies daar de zinsnede 'in afwachting van de parlementaire goedkeuring' aan toe te voegen. De brief zelf laat verder echter het tegendeel uitschijnen. Men schrijft bijvoorbeeld: 'Het Vlaams Parlement zal zich nog voor het reces uitspreken over dit decreet.' Een aantal maatregelen worden vanaf 1 september 1998 van kracht. In een bepaalde passage van dat omvangrijk document lezen we zelfs: 'alleszins is nu reeds uitgemaakt dat ...'

Deze werkwijze doet vragen rijzen in verband met politiek fatsoen. Bovendien is deze werkwijze vermetel, en veroorzaakt ze juridische problemen. Ik wil wat dieper ingaan op deze drie aspecten. Het eerste aspect is het politiek fatsoen. Mijnheer de minister, het is u wellicht niet totaal onbekend dat er een protocol is afgesloten tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering. Het protocol kwam recent tot stand na enige aanvaringen tussen de regering en het parlement, en regelt de terbeschikkingstelling van de voorontwerpen aan het Vlaams Parlement.

Daarin wordt uitdrukkelijk bepaald dat de teksten die worden overgemaakt aan de Raad van State en aan de organen die een advies moeten geven, tezelfdertijd ook aan het Vlaams Parlement worden bezorgd. Als ik me niet vergis heeft het Vlaams Parlement het voorontwerp van decreet op het secundair onderwijs ontvangen op 9 april. Volgens de Gregoriaanse kalender valt die datum na 25 en 30 maart. Anders gesteld: u gaat lijnrecht in tegen het protocol dat u mee hebt ondertekend.

Ten tweede: het is een vermetelege daad om een aantal zaken in die omzendbrief neer te schrijven. Het is vandaag 14 mei. U hoopt wellicht om net zoals wij op 11 juli met verlof te kunnen gaan, en wat u alleen betreft, niet meer met het parlement opgezadeld te zitten. U hebt bijgevolg nog tijd tot 22 mei, of nog vijf werkdagen om het ontwerp van decreet in te dienen.

Minister Luc Van den Bossche: Dat zal ook zo gebeuren.

De heer Karel De Gucht: Als ik goed ben ingelicht hebt u ondertussen het advies van de Raad van State ontvangen. Daarover is nog niets geweten, en dat doet me veronderstellen dat daar ook wel wat kritische zaken in zullen staan.

Minister Luc Van den Bossche: Dat is, zoals altijd, het geval.

De heer Karel De Gucht: Het is vermetel er in die omzendbrief vanuit te gaan dat het ontwerp van decreet zo goed als ne varietur zal worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Ik kan me voorstellen dat u namens de regering enkele tientallen amendementen op dat ontwerp zult indienen. Dat voorontwerp bevat immers nogal wat tegenstrijdigheden en onduidelijkheden. Men heeft deze tekst vlug moeten opstellen, en aan de opmaak ervan zal men dus nog moeten sleutelen.

Verder kan men zich verwachten aan amendementen van de oppositie. Dat is evenmin nieuws. Maar wat wel nieuws is, is de aankondiging van de CVP, bij monde van de voorzitter van deze commissie, dat deze partij de tekst zal amenderen.

De voorzitter: Dat is geen ongewone zaak.

De heer Karel De Gucht: Ik ben ervan overtuigd dat dit er ook effectief van zal komen. Mijnheer de voorzitter, u bent voorlopig wel teruggefloten door het partijbureau van de CVP. Maar als in deze commissie vanuit CVP-hoek een aantal zaken worden gezegd, dan komen die telkens opnieuw bovendien. Op een bepaald ogenblik komt er dan een confrontatie, waarbij de CVP uiteindelijk haar zin krijgt. Mijnheer de minister, u zult in deze commissie dus een enigszins gekruide behandeling moeten ondergaan.

Minister Luc Van den Bossche: Dat is aangenaam.

De heer Karel De Gucht: Het is dus vermetel zomaar te veronderstellen dat deze zaak voor het reces zal zijn afgehandeld. Maar laten we eens even veronderstellen dat dit toch gebeurt. Kan men het de onderwijswereld aandoen om in dit decreet een aantal bepalingen op te nemen die reeds op 1 september 1998 van kracht worden? De genese van dit decreet maakt duidelijk dat u dat zo wilt, omdat anders uw rekening met minister Demeester, zoals die is vertaald in het Polder- en het Tivoli-akkoord, niet meer klopt. Ik weet dat u niet gemakkelijk effen rekeningen met minister Demeester ver-

De Gucht

krijgt. De vraag is echter of de onderwijswereld het slachtoffer moet zijn van dit soort van politiek gehakketak binnen de meerderheid.

Mijn derde opmerking heeft betrekking op de juridische problemen. Wat is het statuut van die brief? U gebruikt de term omzendbrief, zowel in de titulatuur als in het corpus van de tekst. Wat soort van omzendbrief is dit? Gaat het om een interpretatieve, verordenende of indicatieve omzendbrief? Of gaat het niet om een omzendbrief, en wordt de term misbruikt? Vanuit juridisch oogpunt is dat niet onbelangrijk.

Twee zaken storen me het meest. Ten eerste wordt de onderwijssector in verwarring gebracht over de materie van het decreet over het secundair onderwijs. Dat is niet moeilijk: de genese van het decreet was op zich reeds een bijzonder verwarrende gelegenheid. Al meer dan twee jaar wordt er gesproken over een decreet dat er al had moeten zijn. Daarbij worden de meest diverse begrippen gehanteerd. Eerst ging het over samenwerkingsverbanden, dan over scholengemeenschappen. Bovendien zijn er miniversies, maxiversies en terugkoppelingseffecten naar het decreet over het basisonderwijs. Dit alles is bijzonder ingewikkeld voor iemand die zich daarin moet positioneren. Mijnheer de minister, u doet alsof er al een decreet bestaat en het vanzelfsprekend is dat een aantal dingen op 1 september 1998 op die manier worden bekeken.

Ten tweede behandelt u het parlement vrij grof. Uit de omzendbrief blijkt dat we worden herleid tot een afstempelingsmachine die het decreet enkel moet goedkeuren, dit in de veronderstelling natuurlijk dat u een oplossing vindt. Dat is des te meer onaanvaardbaar aangezien artikel 24 van de Grondwet uitdrukkelijk bepaalt dat het parlement voorrang krijgt in onderwijsaangelegenheden.

Mijnheer de minister, vindt u het aanvaardbaar dat dat op deze manier gebeurt? Wat zult u daaraan doen? Zult u de scholen schrijven dat dit enkel een vingeroefening is die niets te maken heeft met de realiteit?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het gaat hier over een deontologische kwestie. Minister Van den Bossche beweert in deze commissie regelmatig dat ieder zijn rol moet spelen, zowel de minister, het par-

lement als de commissie. U verwacht van ons dat we ons tot onze rol beperken, maar zelf verruimt u uw rol door nu al invloed uit te oefenen op de agenda van het parlement. Het parlement en de commissie bepalen zelf hun agenda. U bent daar niet bevoegd voor.

In de commissie wordt al enkele jaren geklaagd over een probleem dat steeds scherper wordt: welke rol spelen de commissie voor Onderwijs en het parlement in de uittekening van het onderwijsbeleid? Er bestaat sowieso een spanningsveld tussen de voorronden waarin de sociale partners en de inrichtende machten overleg plegen met het kabinet, en de commissiebesprekingen. Tussen beide fases wordt een lange weg afgelegd.

Wij hebben echter vaak het gevoel dat alles al in kannen en kruiken is voor de commissie en het parlement bij de beslissing worden betrokken. Zo verklaarden bepaalde partners die bij de onderhandelingen in de commissie werden betrokken, dat ze ervan uitgaan dat de commissieleden niets meer aan de tekst wijzigen.

De rol die de partners aan de commissie toekennen, wordt trouwens door de minister gesteund. Eerst vinden er vooronderhandelingen plaats over een ontwerp van decreet. Welke rol speelt de commissie tijdens die onderhandelingen? Vervolgens komt er een voorlopige aanvaarding, een advies van de Vlaamse Onderwijsraad en een definitieve aanvaarding door de regering. Ten slotte wordt het ontwerp in de commissie voor Onderwijs behandeld. De minister heeft het advies van de Vlaamse Onderwijsraad echter niet eens afgewacht om de uitgangspunten van het nieuwe ontwerp van decreet aan de scholen bekend te maken. De Vlaamse Onderwijsraad werd dus buiten spel gezet, net zoals onze commissie. De onderwijsraad kreeg de tekst pas nadat de scholen al op de hoogte waren gebracht via een omzendbrief. Ze werd dus voor een voldongen feit geplaatst.

Mijnheer de minister, gisteren ging het over de noodzaak van een politieke vorming voor jongeren. Dat probleem is ruimer dan dat waarmee we ons vandaag bezig houden. De berichtgeving over de totstandkoming van een decreet moet iets verfijnder en nauwkeuriger verlopen. Er bestaat bijvoorbeeld een groot verschil tussen het vastleggen van een ontwerp van decreet en de goedkeuring ervan door het Vlaams Parlement. Voor heel wat mensen, ook in de onderwijswereld, bestaat daarover grote onduidelijkheid. De commissieleden ervaren vaak dat mensen uit de onderwijswereld worden aangesproken over zaken waarbij wij niet

Sannen

eens van ver worden betrokken. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt niet alleen bij de regering, maar ook bij de in de berichtgeving gebruikte terminologie. Een omzendbrief die nog meer verwarring schept, is vanuit pedagogisch standpunt alles behalve bevorderlijk.

De omzendbrief getuigt van de houding die de minister aanneemt ten aanzien van de commissie. De minister beschouwt dit parlement en de commissie voor Onderwijs enkel als een formele stap die hij nu eenmaal moet zetten, maar die inhoudelijk en juridisch niets betekent voor de totstandkoming van decreten en de uittekening van het onderwijsbeleid. De heer De Gucht heeft dat trouwens ook al gezegd.

Mijnheer de minister, uw brief getuigt van weinig respect voor het werk van deze commissie. Vaak verantwoordt u dat gebrek aan respect door de stelling dat men voldoende inhoud moet aanbrenge om respect af te dwingen. De commissie heeft echter niet eens de kans gekregen om een debat te voeren over dit ontwerp van decreet. U hebt ons al op voorhand buitengesloten. U schotelt ons het ontwerp van decreet als een voldongen feit voor, waarbij wij geen enkele rol kunnen spelen. Als persoon kunt u denken wat u wilt, maar uw bevoegdheid als minister krijgt u van dit parlement.

Ik vraag u dan ook in de toekomst een dergelijke handelwijze achterwege te laten. Ik vraag u ook om de scholen in te lichten over de werkelijke toestand van het ontwerp van decreet. Nu laat u immers uitschijnen dat het om een afgedane zaak gaat.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, de heer De Gucht voelt zich geroepen uitspraken te doen over de CVP-werking. Ik ben lid van het CVP-partijbureau. De opmerkingen van CVP-commissieleden vorige week in een kranten-interview werden inhoudelijk niet teruggelaten door het bureau. Wel vond niemand het nodig om op politiek vlak onderhandelingen aan te knopen tussen partijvoorzitters of partijen. We kunnen natuurlijk wel altijd door een parlementair initiatief aanpassingen en verbeteringen aanbrengen. Dat doen we trouwens regelmatig bij ontwerpen van decreet.

De heer Ludo Sannen : We kijken er naar uit.

De heer Karel De Gucht : Dat betekent dat u de minister nog het vuur aan de schenen zult leggen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is van groot belang dat we tijdig worden geïnformeerd over belangrijke wijzigingen in de wetgeving. Dat is trouwens ook belangrijk voor de onderwijswereld.

Door mijn contacten met instellingen en personeelsleden weet ik dat zij de laatste weken en maanden heel wat informatie hebben ontvangen over het secundair onderwijs. Vakbonden en koepels sturen hen heel wat documenten over het decreet over het secundair onderwijs dat zal worden gewijzigd. Omwille van hun specifieke rol geven ze daar uiteraard hun eigen interpretatie aan. Het is dan ook zeer belangrijk dat de minister hen informatie verschaft over de voorliggende voorstellen. Zo kunnen ze zelf oordelen over wat er de volgende maanden eventueel zal veranderen.

Bij een dergelijke omzendbrief kan men natuurlijk over bepaalde woorden discussiëren. Toen ik de brief las, zette ik bij sommige woorden inderdaad wel eens een vraagteken. Het meest essentiële voor mij blijft echter dat het onderwijsveld zo correct mogelijk geïnformeerd wordt.

Voor de collega's die zich afvragen of de CVP nog amendementen zal indienen, wil ik enkel bevestigen dat dit inderdaad zal gebeuren en wel in perfecte verstandhouding met de coalitiepartner. Ik moet de mensen ontgoochelen die denken dat dit niet het geval zal zijn. De verstandhouding tussen de coalitiepartners is nog steeds behoorlijk.

De heer Karel De Gucht : Wacht het gesprek in het parlement nog even af.

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen : Vermits de heer De Gucht toch solliciteert, zou ik twee dingen willen zeggen. Het eerste sluit aan bij wat de heer Sannen heeft gezegd toen hij de hele procedure van de totstandkoming van het ontwerp van decreet schetste. In dat wordingsproces kunnen ook een aantal formele momenten worden ingebouwd waarop meer informatie kan worden gegeven, bijvoorbeeld na het raadplegen van het veld of van de sociale partners. Dat kan gebeuren op initiatief van het parlement. Daardoor wordt dan toch enigszins tegemoetgekomen aan de bekommernis van leden uit oppositie en meerderheid.

Swinnen

Het tweede betreft de bespreking zelf en de reacties van de CVP-fractie. Ik hoef me daar niet over uit te spreken, maar ik kan wel bevestigen wat de heer De Meyer zegt : onze verstandhouding is goed. We overleggen samen wat er eventueel nog kan worden aangebracht, rekening houdend met wat er leeft in het onderwijsveld. Dat is onze taak en het gebeurt, vermits we de meerderheid vormen, in onderling overleg en in overleg met de minister. Wie dat wil negeren, dagdroomt of neemt zijn wensen voor werkelijkheid.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten hier twee zaken onderscheiden. In de omzendbrief en de begeleidende brief kwam inderdaad foutief taalgebruik voor. Hier en daar wordt dat gecompenseerd door een keurige zin, zoals aan het einde : 'Het spreekt vanzelf dat de bepalingen van deze omzendbrief u worden megedeeld onder voorbehoud van de parlementaire goedkeuring.' Ook het begin is goed geformuleerd : 'De Vlaamse regering heeft een principiële beslissing genomen over de invulling van de hervorming van het secundair onderwijs. Eerstdaags zal aan het Vlaams Parlement ter goedkeuring een ontwerp van decreet worden voorgelegd, waarin de voorgestelde maatregelen liggen vervat.' Op andere plaatsen is de formulering echter inderdaad foutief. Het is ook juist dat inderhaast werd voorbijgegaan aan de protocollaire afspraken. Dat is onbetwistbaar ook een fout.

De heer Karel De Gucht : Gaat het om een protocollaire afspraak, mijnheer de minister ?

Minister Luc Van den Bossche : Protocollair is het adjectief van protocol : wat tot het protocol behoort is protocollair. Dat betekent dat protocollair verschillende betekenissen kan hebben. Aangezien u zelf naar het protocol hebt verwezen, zeg ik 'protocollaire afspraken', waarmee ik de afspraak bedoel die in het protocol is gemaakt. Het was niet dubbelzinnig bedoeld.

De heer Karel De Gucht : Gezien het woord twee betekenissen heeft, is uw taalgebruik opnieuw onzuiver.

Minister Luc Van den Bossche : Ik geef toe dat dit dubbelzinnigheid teweeg kan brengen. Elke dubbelzinnigheid is me echter vreemd. Dit was niet slecht bedoeld. Men heeft het op enkele punten

onkies – en dus fout – geformuleerd. Men had voorzichtiger moeten zijn. Ik zal straks terugkomen op de inhoud.

Het is niet de eerste keer dat het woord omzendbrief hiervoor wordt gebruikt. Het is een lange traditie in het onderwijs dat er omzendingbrieven verschijnen waarin wordt megedeeld dat iets ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het parlement en waarin wordt uitgelegd wat die zaak inhoudt. Daarvoor werd altijd het woord omzendbrief gebruikt. Juridisch-technisch zou ik kunnen spreken van een gewoonte para of zelfs contra legem. Daarover kunnen we echter van mening verschillen.

U hebt volkomen gelijk dat deze brieven strikt juridisch tot geen enkele van de categorieën omzendingbrieven die u opsomt, behoren. Ik kan uw technische uiteenzetting volgen en ben het er voor een deel ook mee eens. Een traditie van vijftien tot twintig jaar betekent nog niet dat we de gewoonte para of contra legem moeten handhaven. Het zou beter zijn in de toekomst een ander woord dan omzendbrief te gebruiken. De opmerkingen die u in uw interpellatie maakte, zijn juist. We kunnen daar gevolgen uit trekken, al is er geen sprake van een fout vermits de handelwijze in het verlengde van de gewoonte ligt.

Men hoeft aan deze zaak ook geen interpretaties te hechten over de relatie tussen regering en parlement. Ik kom straks terug op enkele inhoudelijke opmerkingen van de heer Sannen over het proces dat in vele gevallen aan een decreet voorafgaat. De relatie tussen regering en parlement is niet rigoreus. Mijn voorgangers weigerden in de commissie soms halsstarrig elk amendement. Mij kan men daar niet van verdenken, maar er zal wel eens een conflict rijzen omdat de meerderheid een ander inzicht heeft dan de oppositie. De regering gedraagt zich in de commissie in elk geval niet krampachtig ten opzichte van amendementen van meerderheid of oppositie.

Het inzicht van de meerderheid zal altijd een evenwicht inhouden tussen verschillende tendensen. In dat evenwicht is rekening gehouden met de verschillende bekommernissen en accenten die worden gelegd door de meerderheidspartijen. Dat zal altijd zo zijn, ongeacht wie in de meerderheid zit. Ook de oppositiepartijen van vandaag hebben genoeg ervaring met regeringsdeelname en weten hoe zo iets werkt. Door de verschillende inzichten en het bestaan van een evenwicht, kan er een reactie van de regering en de parlementaire meerderheid komen om een amendement niet te aanvaar-

Van den Bossche

den. Maar er is een verschil tussen een verstoorde relatie en de relatie die we in de commissie voor Onderwijs hebben opgebouwd.

De heer Sannen merkt terecht op dat onderwijs een merkwaardig politiek onderwerp is. De minister bevindt zich in een bijzondere positie. Hij kan regulerend optreden, maar moet zich ook aan de Grondwet houden, die voorschrijft dat het onderwijs vrij is. Hij moet voortdurend de grenzen van zijn bevoegdheden aftasten. U herinnert zich de discussie over de eindtermen. Het eerste arrest van het Arbitragehof daarover zei dat we te ver gingen en dat we in uitzonderingen moesten voorzien. In een tweede arrest oordeelde het Arbitragehof dat de tekst keurig in orde was. Wel aanvaardde het hof al in het eerste arrest dat de overheid aan iedereen minimale termen kan opleggen in ruil voor subsidiëring en voor het feit dat een burgerlijke sanctie door de school mag worden verleend.

De minister vervult ook niet meer de functie van inrichtende macht. Die gemeenschapsfunctie is via het ARGO-decreet gedelegeerd naar een extern orgaan, dat als inrichtende macht optreedt. Dat is een heel bijzondere positie.

Er is bovendien de werkelijkheid : politiek is ook het doen overeenstemmen met de werkelijkheid. Er bestaan verschillende inrichtende machten : het type van ARGO, de inrichtende macht van het hele gemeenschapsonderwijs ; het type van steden, gemeenten en provincies waar een VZW overkoepelend de belangen behartigt van de inrichtende machten ; en andere instellingen als het verbond van het katholiek onderwijs. De laatste is in feite een instelling die juridisch-technisch geen bevoegdheid heeft. Alle inrichtende machten hebben heel wat invloed, aangezien ze belangen behartigen of zelfs patroon zijn. Ik verwijs naar de ARGO centraal. In een maatschappij waar overleg aan belang heeft gewonnen, is het logisch dat uitvoerige gesprekken en bekvechterijen plaatsvinden.

Daarnaast is er ook de vakbond, die in het hele onderwijs voor 150.000 mensen spreekt. Dat is niet onaardig : dan is een bedrijf als Sidmar maar een KMO. Zowel de inrichtende machten als de vakbonden hebben grote impact op de publieke opinie. Ik zeg niet dat door de handtekeningen van inrichtende machten en vakbonden de problemen op het veld zijn opgelost. Ze zijn echter wel belangrijk voor de opinievorming.

Daarnaast is er nog eens de Vlaamse Onderwijsraad, waar in feite dezelfde in zetelen, versterkt met ouderverenigingen, experts, enzovoort. Dan is er nog de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen, die zich in vele gevallen beperkt tot een formele mededeling. Dat is niet meteen my cup of tea. In andere gevallen zet die wel degelijk een inhoudelijke mening op papier. De Raad van State kunnen we in het proces beschouwen als een juridisch-technische hulp.

Er gaat dus een heel proces vooraf aan de principiële goedkeuring door de regering. Dan pas komt het ontwerp naar het parlement. De heer De Gucht alludeert op het protocol waarin staat dat een voorontwerp wordt overgemaakt aan het parlement op het moment dat het vertrekt naar de Raad van State. De relaties tussen parlement en regering wijzigen inderdaad, wat de heer De Gucht trouwens kan bevestigen. Sinds het begin van mijn parlementaire carrière is er veel veranderd. We moeten die verandering met een open geest tegemoet gaan. We hebben met dit voorontwerp geen slechte ervaring. De regering heeft er nochtans schoorvoetend op gereageerd. Maar toch ervaart men het als een verbetering van de relaties. Misschien moeten we zelfs een speciale afsprakenregeling maken voor het onderwijs.

Een decreet over het onderwijs heeft een hele wordingsgeschiedenis. De heer De Meyer heeft gelijk dat daardoor verwarring ontstaat. Als er morgen een decreet over de ruimtelijke ordening moet worden gemaakt, denkt de administratie daar in afzondering over na. Daarna komt men ermee naar de regering, die het dan goedkeurt. Vervolgens gaat het naar het parlement. Daar is geen lange geschiedenis mee gemoeid. Bij decreten over onderwijs gaat dat toch anders. Er moet met velen worden gepraat, en de verschillende inrichtende machten moeten zich waarmaken tegenover hun leden. Zo ontstaat er automatisch heel wat verwarring.

De media hebben de neiging om een voorontwerp voor te stellen als iets dat werd goedgekeurd. Er bestaat trouwens heel wat verwarring over de terminologie. Laat ons eerlijk zijn : wie kent het verschil tussen ontwerp, voorstel en goedgekeurde tekst ? Dan heb ik het natuurlijk niet over parlementsleden, ministers of juristen. Het is allemaal verwarrend. Dat alles zorgt ervoor dat de overheid vaak in een moeilijke positie terechtkomt. Half foute of foute berichten worden de wereld ingestuurd. Een werktekst die vrijblijvend door de administratie werd opgemaakt, verschijnt in de pers. Dan kan de overheid natuurlijk geen communiqué uitgeven waarin staat dat ze daar niet mee

Van den Bossche

akkoord gaat. Er bestaat een werkrelatie tussen overheid en administratie, die vaak dingen op papier zet zonder daarvoor telkens onze goedkeuring te moeten krijgen. Het verschijnen van die teksten in de media zorgt voor verwarring.

De regering moet volgens mij de scholen een soort van voorlichtingsschrijven sturen waardoor zij weten waar ze zich aan moeten houden. Het debat over welke zaken al dan niet ingaan op 1 september moet hier plaatsvinden. Die discussie mag echter niet worden beïnvloed door het feit dat niemand iets wist en dat men geen voorbereidingen kon treffen. De scholen moeten weten dat ze vanaf 1 september met een aantal zaken kunnen worden geconfronteerd, zodat ze zich kunnen voorbereiden. Zo is ook het argument dat het ontwerp pas in juli werd goedgekeurd en dat men het niet voor de vakantie kon lezen in het Staatsblad, niet meer bruikbaar. Dat zou eender welke stemming over een maatregel die moet ingaan op 1 september, bijna onmogelijk maken. Ik geef toe dat we naar gewoonte zullen afwegen of het ingaan van de maatregel op 1 september verdedigbaar is. Het is toch al dikwijls gebeurd dat amendementen van zowel de oppositie als van de meerderheid op dat tijdstip werden goedgekeurd.

De heer De Gucht heeft gelijk dat de Raad van State een zeer uitgebreide interpretatie van de Grondwet geeft over wat een decreetgever moet doen. Het klopt dat deze factor meespeelt. Mijnheer de Gucht, ik heb niets op te merken bij uw samenvatting van de juridische situatie. Ik blijf betreuren dat de interpretatie die zowel de leesbaarheid van de teksten als de hanteerbaarheid ervan beïnvloedt, te ver gaat. U herinnert zich dat de commissie ooit unaniem heeft beslist om de wedden van de hoogleraren van de universiteiten niet meer in een decreet te bepalen. Dit ging in feite in tegen de wens van de Raad van State, maar anderzijds was het te gek om bij elke loonsverhoging van twee frank de lange weg van onderhandelingen af te leggen om een nieuw decreet op te stellen. Ik betreur de interpretatie omdat die een aantal nadelige gevolgen zal hebben, maar betwist ze niet.

Ik ben niet van mening dat de scholen de verkeerde indruk hebben dat al over het decreet zou zijn gestemd. Ik verzeker u dat vele vragen nog onbeantwoord zijn gebleven in de omzendbrief. De jongste maanden zijn ook heel wat verantwoordelijken uit de onderwijswereld hier vragen komen stellen. Zo vragen ze zich bijvoorbeeld af wat ze

moeten doen als hun school een fusie heeft ondernomen omwille van de fusiebegeleidingsclausules in het decreet. Zulke vragen zijn heel belangrijk voor een school en werden nog niet beantwoord. Ik ben er zeker van dat deze mensen de omzendbrief niet verkeerd hebben geïnterpreteerd.

Mijnheer de voorzitter, ik vat mijn antwoord samen. De bedoeling aan de grondslag heeft juist te maken met de heel bijzondere situaties waarin onderwijsdecreten totstandkomen. Het is goed dat de regering duidelijk maakt wat ze heeft voorgesteld. Het is ook een goede zaak om de scholen te verwittigen dat de maatregelen zouden kunnen ingaan op 1 september, zodat ze zich kunnen voorbereiden.

Ik geef de heer De Gucht ook met klem gelijk dat er niet voldoende zorgvuldig of met te weinig respect werd geformuleerd. We hebben dus een fout gemaakt. Het is niet omdat er ook goede zinnen in de tekst staan, dat we de fouten zouden mogen vergeten. Goede zinnen heffen de slechte niet op. De heer De Gucht heeft ook gelijk dat zo een tekst beter niet langer een omzendbrief wordt genoemd. Dat was een gewoonte, para of contra legem, maar we moeten ermee breken.

Ten slotte is het wellicht een goede zaak om, zoals de heren Swinnen en De Meyer hebben opgemerkt, de relaties tussen de regering en het parlement nog te verfijnen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, in uw antwoord zaten twee belangrijke elementen. Ten eerste hebt u een mea culpa uitgesproken en ten tweede hebt u op een charmante wijze geantwoord.

Als een minister een mea culpa uitspreekt, doet hij dat alleen omdat hij niet anders kan.

Minister Luc Van den Bossche : Dat geef ik toe.

De heer Karel De Gucht : De minister kan natuurlijk heel charmant zijn, maar als hij dat in een parlementaire commissie is, ben ik op mijn hoede.

Minister Luc Van den Bossche : Timeo Danaos et dona ferentes.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, inhakend op wat de heer Swinnen heeft gezegd – en wat op zich nieuw is – verklaart u dat er misschien een soort afsprakenregeling of protocol zou

De Gucht

moeten komen. Het is natuurlijk heel moeilijk om met u zo een regeling af te spreken, want een vorige regeling met het parlement hebt u met de voeten getreden. Dat hebt u zelf toegegeven.

Minister Luc Van den Bossche : Wie zonder zonden is, werpe de eerste steen, mijnheer De Gucht. Ik heb zelfs meegemaakt dat parlementsleden een persconferentie gaven voor de VRT voordat aan het parlement was meegedeeld wat de regering had beslist. Ook dat was een inbreuk op een protocol.

De heer Karel De Gucht : Neen, dat was een goed ingelicht parlements lid.

Minister Luc Van den Bossche : Dat gebeurde niet volgens de afspraken van het protocol.

De heer Karel De Gucht : Ik had geen protocol afgesloten. Ik weet dat de regering heel graag zou hebben dat het parlement een protocol afsluit, maar de parlementsleden moeten over de vrijheid van woord en handelen beschikken.

Minister Luc Van den Bossche : Ik kon toen volgens het protocol niet antwoorden, want ik moest wachten tot half drie.

De heer Karel De Gucht : De regering zou het parlement graag aan banden leggen, maar parlementsleden moeten losbandig zijn om hun taak te kunnen vervullen.

Minister Luc Van den Bossche : U hebt een boeiende opdracht.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, als u een protocol wilt afsluiten, denk ik dat het belangrijkste formele moment het indienen van het voorontwerp is.

Mijnheer de minister, in uw antwoord hebt u twee tegenstrijdige verklaringen gegeven. Enerzijds hebt u verteld dat de scholen ingelicht moeten worden, omdat ze anders in verwarring kunnen worden gebracht door de inlichtingen van de vakbonden en koepels. Anderzijds bent u er zeker van dat de scholen goed weten dat er nog geen decreet is. Dat zijn toch tegenstrijdige verklaringen ? Als de scholen ervan overtuigd zijn dat er nog geen decreet is, dan kunnen ze toch niet in verwarring worden gebracht ?

Minister Luc Van den Bossche : Ze kunnen verward zijn over wat kan komen. Er worden heel wat teksten verspreid die verkeerde informatie geven.

De heer Karel De Gucht : Wie zegt dat wat u zegt, juist is ?

Minister Luc Van den Bossche : Ook over decreten die reeds werden goedgekeurd, worden verkeerde berichten verspreid.

De heer Karel De Gucht : Over dit onderwerp werd nog niet gestemd. Waarom zijn alle berichten erover verwarrend, behalve die van u ?

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer De Gucht, we zullen het hierover niet eens worden. Of u aanvaardt de beschrijving van het proces, of u doet dat niet.

De heer Karel De Gucht : Ik ben het met u eens dat de onderwijswereld beseft dat er nog geen decreet is, maar ik begrijp dan niet waarom zo een tekst nodig is.

Het is belangrijk dat u zich afvraagt of het wel ernstig is dat een aantal decreetsbepalingen voor het secundair onderwijs op 1 september 1998 zouden ingaan. Het decreet over het basisonderwijs werd pas twee maanden na de goedkeuring ervan gepubliceerd in het Staatsblad. Het is dus zeer goed mogelijk dat dit decreet niet wordt gepubliceerd voor 1 september. U zult druk moeten uitoefenen om de volledige gecoördineerde tekst met alle opheffingsbepalingen op tijd in het Staatsblad af te laten drukken.

Ik wil het nogmaals hebben over de reden voor de bepalingen. Niets moet zo dringend en fundamenteel worden veranderd in het onderwijs, dat het geen uitstel kan verdragen. De bepalingen moeten op 1 september 1998 ingaan, want daardoor sluiten het Polderakkoord en het Tivoli-akkoord op elkaar aan. Door de combinatie van beide akkoorden kan meer geld worden gevonden voor het basisonderwijs door het invoeren van een aantal herschikkingen in het secundair onderwijs.

Mijnheer de minister, de volledige onderwijswereld wordt onheus behandeld als we een ontwerp van decreet waarmee we al twee jaar bezig zijn, net voor de vakantie laten ingaan. De onderwijswereld kan de politieke wereld, de regering en het parlement verwijten dat dit niet ernstig is. De onderwijswereld zal dit niet aanvaarden. Het zou van wijsheid getuigen als het parlement en de regering

De Gucht

afspreken om de bepalingen niet te laten ingaan op 1 september 1998, maar op een latere datum.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik neem er akte van dat de minister berouw heeft over het onjuiste taalgebruik en de verkeerde terminologie. Ik ben blij dat hij daar in de toekomst meer aandacht aan zal besteden, want dat zal zijn pedagogische rol in de politieke vorming enkel versterken.

Mijnheer de minister, ik heb er geen enkel probleem mee dat er nu reeds informatie wordt verspreid over het secundair onderwijs. In het verleden werd de onderwijswereld immers dikwijls veel te laat geïnformeerd over veranderingen die al waren ingegaan. Nu zou dit weer het geval kunnen zijn, want de bepalingen gaan misschien al in op 1 september 1998. Maar dat dit zo laat gebeurt, is ten dele toch wel de verantwoordelijkheid van de regering zelf. De grote uitdaging van een nieuw decreet op het secundair onderwijs was reeds in de regeringsverklaring opgenomen. We zijn nu drie jaar verder. Intussen zijn we nog niet verder gekomen dan een afkooksel van de ambities in de regeringsverklaring. Dat inhoudelijke debat moeten we echter nu niet voeren.

Ik heb hier uiteengezet hoe ontwerpen van decreet totstandkomen, en de heer Swinnen heeft daarop gereageerd. De minister heeft vervolgens geantwoord. Voor het eerst heeft hij duidelijk gezegd dat er ernstig moet worden nagedacht over gelegenheden om de commissie vlugger en ook formeler bij de ontwikkelingen te betrekken. Dat is belangrijk. Want de leden van deze commissie krijgen enorm veel informatie te verwerken. Die informatie komt van het veld. Maar we hebben zelden de gelegenheid om daarover met elkaar van gedachten te wisselen.

Ik hoop dus dat de commissie werk zal maken van een ontwerp van protocol. Ik wil niet ingaan op de laatste opmerking van de heer De Gucht. Ik ben het met hem eens dat er zo weinig mogelijk bepalingen vanaf 1 september 1998 van kracht mogen worden. In de eerste plaats stel ik me echter vragen

over de programmering. Moeten er nu reeds bepaalde programmeringskeuzen worden toegelaten, ook als deze een hypotheek zouden leggen op de toekomstige samenwerking ? Daarom is het misschien toch wel wenselijk om dit vanaf 1 september toe te laten, en de programmering niet totaal vrij te laten. Die programmering is nu wel totaal vrij geworden.

We moeten daarover eens een ernstige discussie voeren. In elk geval weet ik niet of het een goede zaak zou zijn om elke bepaling in het decreet die vanaf 1 september van kracht zou worden, uit de tekst te lichten.

Minister Luc Van den Bossche : De omzendbrief komt precies tegemoet aan de bekommernissen van de heer Sannen over de programmering.

De voorzitter : Ik ben van oordeel dat we op de suggestie van de heer Swinnen moeten ingaan. Het onderwijs is een erg complex fenomeen. We moeten nagaan op welke ogenblikken tijdens de totstandkoming van een decreet de commissie informatie moet verzamelen en zijn mening moet kenbaar maken. Ik denk dat we daarover de komende dagen een ontwerp van protocol moeten opstellen. Dat kan eventueel samen met mensen van het kabinet gebeuren. Daarna zullen we dat in de commissie bespreken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer De Gucht werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 12.40 uur.*
